

Lehdistötiedote

Luxemburg, 4. joulukuuta 2019

EU:n julkisen talouden ohjausjärjestelmä: jäsenvaltioita koskevia vaatimuksia on edelleen tiukennettava ja niiden noudattamista on seurattava paremmin, sanovat tarkastajat

Euroopan tilintarkastustuomioistuin toteaa uudessa kertomuksessaan, että EU:n on edelleen tiukennettava kansallisiin julkisen talouden kehyksiin liittyviä oikeudellisia vaatimuksia sekä seurattava paremmin, kuinka jäsenvaltiot panevat ne täytäntöön. EU:n vaatimukset ovat useissa kohdin lievempiä kuin kansainväliset standardit, ja Euroopan komission tiedot siitä, soveltavatko jäsenvaltiot niitä asianmukaisesti, ovat toistaiseksi olleet vähäisiä. Tarkastajat varoittavat myös siihen tilanteeseen liittyvästä riskistä, että komissio ja riippumattomat finanssipolitiikan instituutiot arvioivat eri tavoin, noudattavatko jäsenvaltiot EU:n finanssipoliittisia sääntöjä. Lisäksi Euroopan finanssipoliittisen komitean vaikuttavuutta rajoittaa se, että komitea ei ole täysin riippumaton komissiosta.

Taluskriisin perimmäisten syiden korjaamiseksi ja julkisen talouden ohjausjärjestelmän parantamiseksi erityisesti euroalueella komissio pyrki täydentämään EU:n finanssipolitiikan kehystä sitovilla kansallisilla säännöksillä. Komissio edellytti muun muassa, että jäsenvaltiot perustavat riippumattomia finanssipolitiikan instituutioita, hyväksyvät kansallisia finanssipoliittisia sääntöjä ja ottavat käyttöön monivuotisia julkisen talouden kehyksiä. Tarkastajat selvittivät, vahvistivatko EU:n vaatimukset kansallisia julkisen talouden kehyksiä ja arvioiko komissio, miten jäsenvaltiot sovelsivat niitä.

"EU:n lainsäädäntötoimet ovat antaneet jäsenvaltioille kimmokkeen lujittaa finanssipoliittikkansa toteuttamistapaa", sanoo kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Mihails Kozlovs. "EU:n lainsäädäntökehys, jonka avulla kansallisia julkisen talouden kehyksiä säännellään, on kuitenkin hajanainen ja kaipaava kohentamista."

Kansallisten finanssipoliittisten sääntöjen ja riippumattomien finanssipolitiikan instituutioiden lukumäärä lisääntyi merkittävästi vuonna 2011 annetun ensimmäisen EU:n direktiivin jälkeen. Direktiivissä asetettiin kansallisia julkisen talouden kehyksiä koskevat vähimmäisvaatimukset. Tarkastajat totesivat kuitenkin, että jotkin vaatimukset eivät yllä samalle tasolle kuin Kansainvälisen valuuttarahaston ja OECD:n standardit ja parhaat käytännöt. Tämä koskee varsinkin jäsenvaltioiden julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehyksiä ja riippumattomia

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

finanssipolitiikan instituutioita. Jos EU:n uutta direktiiviä koskeva ehdotus vuodelta 2017 hyväksytään, monet havaituista puutteista korjaantuisivat, mutta eivät kaikki. Yksi tarkastajien esiintuomista esimerkeistä koskee korjausmekanismia. Säännöt siitä, missä olosuhteissa mekanismi olisi käynnistettävä, ovat epämääräisiä.

Komission tarkistukset sen suhteen, onko kansallinen lainsäädäntö EU:n vaatimusten mukaista, ovat viivästyneet. Tämä johtuu monista syistä mutta myös tekijöistä, joihin komissio ei ole voinut vaikuttaa. Tarkastajat toteavat lisäksi, että komissio joko ei ole arvioinut, kuinka jäsenvaltiot ovat todellisuudessa panneet nämä vaatimukset täytäntöön, tai arviot on tehty liian aikaisessa vaiheessa, jotta ne olisivat merkityksellisiä. Tästä syystä arvioiden informaatioarvo on vähäinen. Komission seuranta perustuu tällä hetkellä jäsenvaltioiden toimittamiin tietoihin, jotka keskittyvät enemmänkin institutionaaliseen rakenteeseen kuin julkisen talouden kehysten todelliseen toimivuuteen.

Riippumattomat finanssipolitiikan instituutiot tarkastavat, noudattaako niiden jäsenvaltio kansallisia finanssipoliittisia sääntöjä. Jotkin instituutiot tarkastavat myös EU:n finanssipoliittisten sääntöjen noudattamista. Jälkimmäisten osalta on tullut esiin tilanteita, joissa komission ja riippumattomien finanssipolitiikan instituutioiden päätelmät ovat poikenneet toisistaan. Yksi syy tähän on se, että komissio voi käyttää harkintavaltaansa ja hyväksyä ns. poikkeukselliset olosuhteet perusteluksi sopeuttamisvaatimusten keventämiselle sellaisten jäsenvaltioiden osalta, jotka eivät ole vielä saavuttaneet julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteitaan.

Tilintarkastustuomioistuimen kertomuksessa korostetaan, että Euroopan finanssipoliittisen komitean perustaminen oli askel oikeaan suuntaan. Komitean tehtävänä on arvioida EU:n finanssipoliittista kehystä sekä finanssipolitiikan virityksen asianmukaisuutta euroalueella ja kansallisella tasolla. Sen asemaa ja riippumattomuutta on kuitenkin vara parantaa. Komitea on tällä hetkellä komission neuvoa-antava elin. Ns. noudata tai selitä -periaate ei sido komissiota, vaan komissio voi jättää komitean ehdotukset ja suositukset huomiotta eikä sen tarvitse esittää tähän mitään syytä tai asianmukaista selitystä.

Tarkastajat suosittavat, että komissio

- tarkistaa EU:n vaatimuksia, jotka koskevat kansallisia julkisen talouden kehymiä, ja tällöin ottaa huomioon kansainväliset standardit ja parhaat käytännöt
- toimii niin, että varmuus kansallisten julkisen talouden kehysten asianmukaisesta toiminnasta lisääntyy
- lujittaa yhteistyötään riippumattomien finanssipolitiikan instituutioiden kanssa, jotta sääntöjenmukaisuuden arvioinnit poikkeaisivat toisistaan mahdollisimman vähän
- vahvistaa Euroopan finanssipoliittista komiteaa.

Toimittajille tiedoksi

Jäsenvaltioilla on edelleen finanssipoliittinen itsemääräämisoikeutensa, mutta politiikkojen koordinointi on tarpeen, jotta vältetään kielteisiltä kerrannaisvaikutuksilta ja rahatalouden vakauteen kohdistuvilta uhkilta euroalueella. Komissio arvioi, ovatko jäsenvaltioiden alustavat talousarviosuunnitelmat ja vakaus- ja lähentymisohjelmat EU:n finanssipoliittisten sääntöjen mukaisia.

Kansalliset julkisen talouden kehykset ovat finanssipolitiikkojen taustalla olevia järjestelyjä, menettelyjä, sääntöjä ja instituutioita. Näitä ovat muun muassa tilastot, ennusteet, vuotuiset talousarviot, keskipitkän aikavälin julkisen talouden kehykset, riippumattomat finanssipolitiikan instituutiot, finanssipolitiikan säännöt ja korjausmekanismi.

Erityiskertomus nro 22/2019 ”Kansalliset julkisen talouden kehykset: EU:n vaatimuksia olisi edelleen tiukennettava ja niiden noudattamista olisi seurattava paremmin” on saatavilla Euroopan tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on aiemmin tarkastanut vakaus- ja kasvusopimuksen korjaavaa ja ennalta ehkäisevää osiota sekä makrotalouden epätasapainoon liittyvää menettelyä.

Kertomusta koskevat tiedustelut

Damijan Fišer – sähköposti: damijan.fiser@eca.europa.eu

puhelin: (+352) 4398 45510 / matkapuhelin: (+352) 621 552 224